

Sarajevo, 05.11.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
29.10.2018.- 02.11.2018.

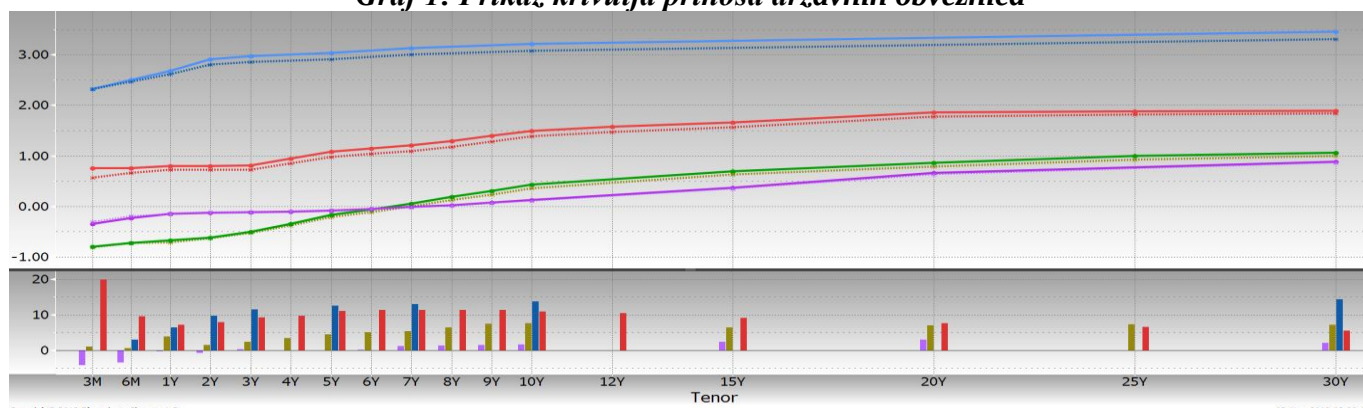
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	26.10.18	-	2.11.18	26.10.18	-	2.11.18	26.10.18	-	2.11.18	26.10.18	-	2.11.18
2 godine	-0,63	-	-0,62	↗	2,81	-	2,90	↗	0,72	-	0,80	↗
5 godina	-0,22	-	-0,17	↗	2,91	-	3,03	↗	0,97	-	1,08	↗
10 godina	0,35	-	0,43	↗	3,08	-	3,21	↗	1,38	-	1,49	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	26.10.18	-	2.11.18
3 mjeseca	-0,759	-	-0,779
6 mjeseci	-0,734	-	-0,729
1 godina	-0,685	-	-0,651

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 02.11.2018. godine (pune linije) i 26.10.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Odluka Agencije za dodjelu rejtinga S&P da potvrdi rejting Italije (BBB) i samo smanji izgleda rejtinga, se odrazila na pad prinosa italijanskih obveznica početkom proteklog tjedna. Međutim, tijekom proteklog tjedna objavljeni su razočaravajući podaci o stagnaciji GDP-a Italije u trećem tromjesečju, dok je GDP na razini eurozone zabilježio duplo manji rast od očekivanog, što je utjecalo na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama. Nakon toga je objavljen pozitivan podatak o nastavku rasta stope inflacije u eurozoni, pa je to utjecalo na rast prinosa sigurnijih obveznica eurozone, odnosno na pad prinosa italijanskih obveznica. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 8 baznih bodova, dok su prinosi italijanskih obveznica smanjeni između 12 i 27 baznih bodova, uz i dalje primjetna volatilna kretanja tijekom promatranog razdoblja. Krajem proteklog tjedna, usprkos lošim podacima PMI indeksa, došlo je do rasta optimizma na tržištu zbog špekulacija o mogućem postizanju trgovinskog dogovora između SAD i Kine.

Najnoviji podaci o padu ekonomskih pokazatelja, prema mišljenju nekoliko zvaničnika ECB-a, ne mijenjaju u osnovi njihovo mišljenje o izgledima gospodarskog rasta i inflacije, što znači da očekuju da će ECB, u skladu s ranijim planom, obustaviti program kvantitativnih olakšica krajem tekuće godine. Podaci o nastavku rasta inflacije u eurozoni i stabilnoj stopi nezaposlenosti bi, također, mogli da budu osnova za smanjenje stimulansa, usprkos podacima o znatno lošijim performansama gospodarskog rasta ove regije.

Premijer Italije Conte je nakon objavljivanja podatka o stagniranju GDP-a izjavio da je stagnacija dio šireg ekonomskog usporenja u Europi i da je to očekivano, kao i da je upravo to razlog zbog kojeg se odlučilo na ekspanzivni proračun te ponovio da je proračunski deficit od 2,4% GDP-a za 2019. godinu „gornji limit“ i da se neće mijenjati. Europska komisija je priopćila da dug Italije i dalje znači „najveću ranjivost“, što predstavlja zabrinutost za cijelu eurozonu te da planirana fiskalna ekspanzija nije usklađena sa smanjenjem duga. Krajem tjedna predsjednik Europske komisije Juncker je izjavio da će zbog pozicije proračuna Italija biti suočena s posljedicama, jer je to prvi put da neka zemlja odluči da ne poštuje pravila. Europska agencija za nadzor poslovanja banaka (EBA) objavila je rezultate testova na stres za tekuću godinu koji su obuhvatili 48 banaka iz 15 zemalja EU kao i Linhenštajn, Island i Norvešku, što obuhvata oko 70% ukupne aktive bankarskog sektora EU. Rezultati su pokazali da je svih 48 banaka zadovoljilo kriterij omjera adekvatnosti kapitala (Tier 1 ratio) od 5,5% u izrazito stresnim okolnostima. Britanska banka Barclays je najniže rangirana na testu, s adekvatnošću kapitala u nepovoljnom scenariju od samo 6,37%. Najveća europska banka, Deutsche Bank, ostvarila je rezultat bolji od očekivanja, s razinom adekvatnosti kapitala u najgorem scenariju od 8,14%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	0,4%	0,2%	0,4%
2.	GDP – Francuska (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	0,5%	0,4%	0,2%
3.	GDP – Belgija (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	-	0,4%	0,3%
4.	GDP – Austrija (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	-	0,4%	0,3%
5.	GDP – Italija (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	0,2%	0,0%	0,2%
6.	GDP – Španjolska (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	0,6%	0,6%	0,6%
7.	Indeks poslovnog povjerenja – EZ	LISTOPAD	110,0	109,8	110,9
8.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	LISTOPAD	-	102,6	103,6
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ	LISTOPAD	52,1	52,0	53,2
10.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	LISTOPAD	2,2%	2,2%	2,1%
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ	RUJAN	8,1%	8,1%	8,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	RUJAN	9,9%	10,1%	9,8%
13.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	RUJAN	-	6,3%	6,5%
14.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	RUJAN	1,0%	-2,6%	1,5%
15.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	RUJAN	-	-0,9%	0,1%
16.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	RUJAN	0,6%	-1,5%	1,3%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili snažan rast od 9 do 13 baznih bodova na tjednoj razini. Ovo povećanje je potaknuto prošlonedjeljnim oporavkom dioničkih tržišta te je indeks Dow Jones zabilježio rast od 2,36% na tjednoj razini, indeks S&P rast od 2,42%, a indeks Nasdaq rast od 2,65%. Pored navedenog, tijekom proteklog tjedna objavljen je podatak o očekivanom rastu stope inflacije u SAD-u od 2,0% na godišnjoj razini, podatak o očekivanoj razini stope nezaposlenosti od 3,7%, ali i podaci o rastu broja zaposlenih po sektorima, koji su bili znatno bolji od prethodnih i očekivanih podataka. Tijekom ovog tjedna održava se redovni sastanak FOMC-a, na kojem se ne očekuje izmjena aktualne monetarne politike te su članovi ovog tijela u proteklom tjednu bili suzdržani od davanja izjava. Trgovinski odnosi SAD i Kine su i tijekom proteklog tjedna bili u fokusu investitora. Predsjednik SAD Trump, koji je tijekom proteklog tjedna započeo pregovore s kineskim kolegom Xi Jinpingom, je izjavio da će SAD, ukoliko ne bude postignut željeni dogovor, proširiti tarife na uvoz dobara iz Kine u SAD, na robu i usluge čija je vrijednost oko 267 milijardi USD. Ipak, komentari predsjednika Trumpa nakon prvog sastanka s kineskim predsjednikom su ocijenjeni kao pozitivni, što je privremeno umirilo sudionike na financijskim tržištima. Bivša predsjednica Fed-a Janet Yellen je tijekom proteklog tjedna kritizirala aktualnu fiskalnu politiku, upozorivši da SAD trenutno na sebe preuzimaju preveliki dug i da će se taj problem ubuduće samo pogoršavati, jer sve više pripadnika generacija „bejbibumersa“ odlazi u mirovinu. Proračunski deficit SAD je tijekom ove fiskalne godine povećan za 779 milijardi USD, odnosno 17%, u odnosu na prethodnu fiskalnu godinu, što je rezultat smanjenja poreza na profit kompanija s razine od 35% na razinu od 21%, te je Yellen upozorila da je ovakva putanja javnog duga SAD neodrživa i

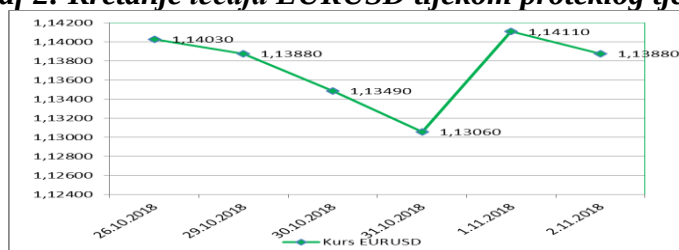
sugerirala povećanje poreza i smanjenje troškova mirovina. Ona je, također, izrazila i zabrinutost zbog pooštrenih trgovinskih odnosa SAD i Kine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PCE deflator (G/G) RUJAN	2,0%	2,0%	2,2%
2.	Indeks osobnih prihoda (M/M) RUJAN	0,4%	0,2%	0,4%
3.	Indeks osobnih rashoda (M/M) RUJAN	0,4%	0,4%	05%
4.	Stopa nezaposlenosti LISTOPAD	3,7%	3,7%	3,7%
5.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru LISTOPAD	200.000	250.000	118.000
6.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru LISTOPAD	195.000	246.000	121.000
7.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru LISTOPAD	16.000	32.000	18.000
8.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G) LISTOPAD	3,1%	3,1%%	2,8%
9.	ISM indeks prerađivačkog sektora LISTOPAD	59,9	57,7	59,8
10.	Tvornička potrošnja (M/M) RUJAN	0,5%	0,7%	2,6%
11.	Obujam porudžbina trajnih dobara (M/M) RUJAN	-	0,7%	4,4%
12.	Trgovinska bilanca (USD milijardi) RUJAN	-53,6	-54,0	-53,3
13.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Dalasa LISTOPAD	28,1	29,4	28,1
14.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Čikaga LISTOPAD	60,0	58,4	60,4
15.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 27. LISTOPADA	212.000	214.000	216.000

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1403 na razinu od 1,1388. Tijekom trgovanja u srijedu tečaj EURUSD je smanjen na najnižu razinu od lipnja 2017. godine (1,1306), ali je tijekom trgovanja u četvrtak zabilježio korekciju naviše.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici. Kao što je i bilo očekivano, referentna kamatna stopa je zadržana na razini od 0,75%, kao i program kvantitativnih olakšica. Vezano za Brexit, guverner Carney je istaknuo da postoji malo toga što bi BoE mogla da učini u smislu podrške ekonomiji u slučaju neurednog Brexita koji bi imao snažan učinak na strani ponude u ekonomiji. Carney je, također, dodao da bi u slučaju Brexita bez sporazuma kamatne stope eventualno trebale rasti na 1,5%. Glasnogovornik partije Demokratske unije iz Sjeverne Irske Wilson je za BBC izjavio da će oni da podrže premijerku May i njen proračun, navodeći da do danas još uvijek nisu vidljivi ishodi sporazuma o povlačenju te bi bilo nepromišljeno protiviti se proračunu na osnovi nečega što nije viđeno. Također, on je dodao da „ne bi trebalo uzimati zdravo za gotovo da samo zbog toga što je proračun prošao mogu raditi što god žele u Sjevernoj Irskoj“. Agencija za nadzor financijskog tržišta Nizozemske je priopćila da se sprema za povećanje trgovanja za dvadeset puta unutar njene financijske trgovinske infrastrukture, ukoliko Velika Britanija napusti EU u ožujku bez sporazuma. Rejting agencija S&P je upozorila da je rizik da Velika Britanija napusti EU bez trgovinskog sporazuma povećan dovoljno da utječe na kreditni rejting ove zemlje. Nepostizanje sporazuma o Brexitu bi uzrokovalo umjerenu recesiju u čak pet tromjesečja, uz kontrakciju ekonomije za 1,2% u 2019. godini i 1,5% u 2020. godini. U takvom scenariju nezaposlenost bi bila povećana s rekordno niske razine na 7% do 2020. godine, što je razina koja nije zabilježena od globalne financijske krize, priopćeno je iz S&P.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP) RUJAN	1,2	0,8	1,2
2.	Hipotekarni krediti RUJAN	64.700	65.300	66.100
3.	Monetarni agregat M4 (G/G) RUJAN	-	0,9%	1,1%
4.	Gfk povjerenje potrošača LISTOPAD	-10	-10	-9
5.	Nationwide cijene kuća (G/G) LISTOPAD	1,9%	1,6%	2,0%
6.	PMI prerađivački sektor LISTOPAD	53,0	51,1	53,6
7.	PMI građevinski sektor LISTOPAD	52,0	53,2	52,1

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,88863 na razinu od 0,87797, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2828 na razinu od 1,2970.

JAPAN

Proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoJ, nakon koje je priopćeno da će BoJ zadržati referentnu kamatnu stopu na razini od -0,1%, kako bi omogućila veću fleksibilnost programa kvantitativnih olakšica, a što je u skladu s očekivanjima prema kojima će biti potrebno još vremena prije nego što inflacija dostigne ciljanu razinu od 2%. Referentni prinos na desetogodišnje obveznice je ostao fiksiran na oko 0% uz dozvoljene oscilacije od oko 20 baznih bodova. BoJ je revidirala na niže prognoze inflacije te se očekuje da će stopa inflacije u prvom tromjesečju naredne godine bilježiti rast na 0,9% (prethodno prognozirano 1,1%). BoJ ne očekuje da će se u 2020. godini dostići ciljanu razinu inflacije od 2% te se prognozira stopa od 1,5%, koja je, također, smanjena s prethodno prognoziranih 1,6%. Istodobno, BoJ je objavila i prognoze GDP-a, po kojima se u tekućoj godini očekuje rast od 1,4%, dok u 2019. i 2020. godini rast od 0,8%. U međuvremenu, premijeri Indije i Japana dogovorili su se da će pokrenuti redovne pregovore između svojih ministara odbrane i ministara inozemnih poslova, koji za cilj imaju proširenje suradnje u oblastima poljoprivrede i digitalnih tehnologija. Također, vlade ove dvije zemlje će zaključiti bilateralni sporazum o razmjeni valuta u vrijednosti od 75 milijardi USD. BoJ je priopćila da je tijekom listopada kupila rekordnu količinu ETF-ova, odnosno 867,6 milijardi JPY (7,7 milijardi USD). Istodobno, BoJ je treći put zaredom promijenila svoj mjesečni plan kupovine obveznica, a promjene se odnose na iznose kupovina, kao i na frekvencije. Naime, BoJ je odlučila u studenome smanjiti broj kupovina obveznica ročnosti od jedne do pet godina na četiri s prethodno planiranih pet operacija otkupa, dok će istodobno povećati iznose za svaku operaciju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

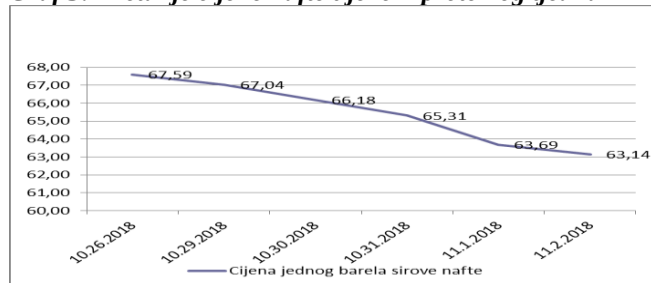
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti RUJAN	2,4%	2,3%	2,4%
2.	Maloprodaja (G/G) RUJAN	2,1%	2,1%	2,7%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P RUJAN	-2,1%	-2,9%	0,2%
4.	Indeks potrošačkog povjerenja LISTOPAD	43,5	43,0	43,4
5.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G) RUJAN	-	1,0%	0,5%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F LISTOPAD	-	52,9	52,5
7.	Monetarna baza (G/G) LISTOPAD	-	5,9%	5,9%
8.	Prodaja automobila (G/G) LISTOPAD	-	13,0%	-3,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 127,60 na razinu od 128,92. JPY deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 111,91 na razinu od 113,20.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 67,59 USD (59,27 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila smanjenje na najnižu razinu od travnja tekuće godine. Pozornost sudionika na ovom tržištu bila je usmjerena na analize i očekivanja o učincima koje će obnavljanje sankcija Iranu od strane SAD, a koje su stupile na snagu u nedjelju (4.11.2018. godine), imati na globalno tržište ovog energenta. Početkom proteklog tjedna, Saudijska Arabija i Rusija su signalizirale da će povećanjem obujma proizvodnje nafte nadomjestiti nedostatke ovog energenta, nakon aktivacije sankcija. Ovo je umirilo investitore da u kratkom roku neće doći do značajne neravnoteže između ponude i tražnje za naftom. Tijekom proteklog tjedna objavljen je podatak o rastu proizvodnje nafte u SAD na rekordno visoku razinu, tijekom rujna, od 11,8 milijuna barela dnevno. Međutim, pored toga, objavljen je i podatak o rastu američkih zaliha nafte za 3,2 milijuna barela na tjednoj razini, što je potaklo zabrinutost kod investitora da rast obujma tražnje za naftom u SAD ne prati rast obujma ponude ovog energenta, što je utjecalo na smanjenje cijene nafte. Tijekom proteklog tjedna objavljen je i podatak o najsporijem tempu rasta obujma proizvodnje kineskog prerađivačkog sektora u posljednje dvije godine, što je nepovoljna vijest za cijenu ovog energenta. Na zatvaranju tržišta u petak, cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,14 USD (55,44 EUR), što na tjednoj razini predstavlja smanjenje od oko 6,6% i najveći tjedni pad od veljače ove godine.

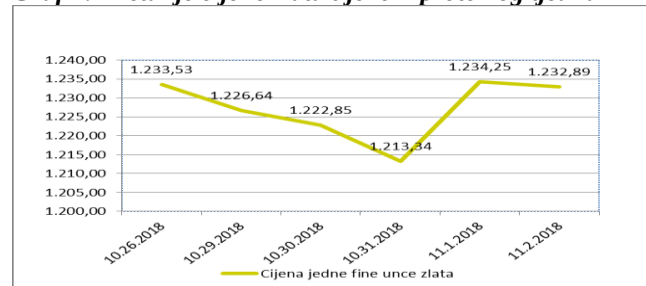
Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.233,53 USD (1.081,76 EUR). Kretanje cijene jedne fine unce zlata je tijekom proteklog tjedna u značajnoj mjeri pratilo kretanje tečaja EURUSD. Naime, smanjenje ovog tečaja na najnižu razinu od lipnja prošle godine je utjecalo na smanjenje vrijednosti zlata na najnižu razinu u posljednja tri tjedna. Najveći utjecaj na ovakvo kretanje vrijednosti USD i cijene zlata su imali politički događaji u eurozoni, ali i pooštrenje trgovinskih odnosa između SAD i Kine. Predsjednik SAD Trump je najavio proširenje tarifa na uvoz dobara iz Kine u vrijednosti od 267 milijardi USD. Pored navedenog, doprinos smanjenju tražnje za zlatom je dao i oporavak vrijednosti američkih dioničkih indeksa. Prema priopćenju World Gold Councila, središnje banke su tijekom trećeg tromjesečja izvršile kupovinu monetarnog zlata u vrijednosti od 5,7 milijardi USD, što predstavlja njihov najveći obujam kupovine u posljednje tri godine. Najveći kupci su bile središnje banke Rusije, Kazahstana i Turske, koje su u tom razdoblju kupile 148,4 tone zlata, što je za oko 22% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Međutim, istodobno, fondovi koji investiraju u zlato su u tom razdoblju zabilježili prvi odljev sredstava od 2016. godine te su izvršili neto prodaju zlata u iznosu od 116 tona, odnosno 4,5 milijarde dolara. Prema anketi sprovedenoj na konferenciji LBMA, koja je okupila sve glavne sudionike na tržištu zlata, cijena jedne fine unce zlata bi tijekom naredne godine mogla biti povećana na razinu do 1.532 USD, što je najoptimističnija prognoza u posljednjih 6 godina.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.232,89 USD (1.082,62 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.